[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1402.22.11.1.5]

[DOI: 10.61186/jrums.22.11.1131]

سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۲، بهمن ۱۴۰۲، ۱۱۳۲-۱۱۳۱

رفتار خودکشی و پیشگیری از آن: ضرورت استفاده از راه‌کارهای چندوجهی برای پیشگیری

Suicidal Behavior and Its Prevention: the Necessity of Using Multi-Component Strategies for Prevention

محسن رضائیان[۱]

Mohsen Rezaeian

در دو مقاله سردبیری قبل به تشریح انواع رفتارهای خودکشی و ضرورت پیشگیری از آن‌ها پرداختیم. با توجه به اهمیت بسیار زیاد این موضوع، تمامی جوامع، از سطح محلی تا ملی باید دارای برنامه‌ها و راه‌کارهای مشخص برای مقابله با رفتار خودکشی یعنی فکر، برنامه‌ریزی، اقدام و خودکشی باشند [۲-۱]. همان‌طور که دیدیم برای رخداد خودکشی، عوامل متعدد فردی، خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی وجود دارند. بنابراین، برنامه‌ها و راه‌کارهای مقابله با خودکشی نیز باید تمامی این عوامل مؤثر را مورد نظر قرار دهند [۳].

بی‌مناسبت نیست که شواهد موجود، نشان می‌دهند که راه‌کارهای پیشگیری از خودکشی که اصطلاحاً چند وجهی (Multi- components) هستند، نسبت به سایر برنامه‌ها، از موفقیت‌های بیشتری برای پیشگیری از خودکشی، برخوردارند [۵-۴]. نظر به اهمیت آشنایی با چنین راه‌کارهایی، در سخنان سردبیری آینده به تشریح مهم‌ترین آن‌ها، خواهیم پرداخت. اما در این سخن سردبیری به این نکته اشاره خواهیم کرد که سازمان بهداشت جهانی، یک راه‌کار جامع پیشگیری از خودکشی را دارای حداقل دوازده وجه یا جزء می‌داند [۷-۶]. این اجزاء به طور اختصار عبارتند از:

۱. وجود بودجه مناسب و شفاف برای اجرای دقیق برنامه.

۲. وجود نظارت و هماهنگی بین سازمان‌ها، مراکز و افرادی که در اجرای برنامه، دخیل هستند.

۳. وجود یک نظام جامع جمع‌آوری داده‌های مربوط به خودکشی که منجر به ثبت دقیق داده‌ها و استفاده‌های علمی از آن‌ها می‌گردد.

۴. وجود یک دستورالعمل جامع برای گزارش صحیح و مسئولانه اخبار خودکشی در تمامی رسانه‌ها اعم از چاپی، رادیو، تلویزیون و رسانه‌های اجتماعی که باید از این دستورالعمل به درستی استفاده شود.

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران، کد پستی: ۷۷۱۸۱۷۵۹۱۱

تلفن: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، دورنگار: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

۵. وجود برنامه‌هایی جهت آگاهی عموم افراد جامعه، به منظور درک این نکته حیاتی که رفتارهای خودکشی، قابل پیشگیری است.

۶. وجود برنامه‌های تربیتی و آموزشی برای دروازه‌بانان جامعه مانند معلمین، اساتید، پرسنل بهداشت و درمان، نیروهای انتظامی و روحانیون. یعنی کسانی که می‌توانند رفتارهای خودکشی را برای اولین بار در جامعه تحت پوشش خود، تشخیص دهند.

۷. وجود برنامه‌های کاهش دسترسی به ابزار و وسایل خودکشی مانند قرص برنج، سموم دفع آفات نباتی، اسلحه گرم، مکان‌های بلند و یا کاهش سمیت و کشندگی مواد در دسترس.

۸. وجود برنامه‌های دسترسی به خدمات جامع برای افرادی که در معرض خودکشی هستند.

۹. وجود برنامه‌های درمانی مبتنی بر شواهد، برای افرادی که اقدام به خودکشی کرده‌اند.

۱۰. وجود برنامه‌های مداخله با بحران. هر مورد خودکشی یک بحران به حساب آمده و باید در جامعه برنامه‌های جامع مداخله با بحران، نظیر دسترسی به مراقبت‌های اورژانسی سلامت روان از طریق استفاده از خطوط تلفن کمکی، وجود داشته باشد.

۱۱. وجود برنامه‌های مداخله پس از بحران به خصوص برای بازماندگان فردی که خودکشی کرده است و یا فردی که از خودکشی خود، جان سالم به در برده است.

۱۲. کاهش انگ اجتماعی استفاده از خدمات بهداشت روان در جامعه. چرا که استفاده از این خدمات، ممکن است با انگ اجتماعی روبه‌رو گردد که در نهایت، به عدم استفاده از این خدمات بیانجامد. بنابراین، هر جامعه باید دارای برنامه‌های جامع برای کاهش انگ اجتماعی استفاده از خدمات سلامت روان به ویژه برای افراد خودکشی‌گرا، باشد.

References

[1] Rezaeian M. Suicidal Behavior and its Prevention: Emergence of Suicidal Thoughts and Planning for its Implementation. *JRUMS* 2024; 22 (9): 909-10.

[2] Rezaeian M. Suicidal Behavior and Its Prevention: Attempted Suicide and Suicide. *JRUMS* 2024; 22 (10): 1017-18.

[3] Doost Mohammadi F, Rezaeian M. The Steps to Develop a Comprehensive Suicide Prevention Strategy: A Narrative Review. *JRUMS* 2020; 18 (11): 1155-82.

[4] Platt S, Arensman E, Rezaeian M. National suicide prevention strategies – progress and challenges. *Crisis* 2019; 40(2): 75-82.

[5] Pirkis J, Gunnell D, Hawton K, Hetrick S, Niederkrotenthaler T, Sinyor M, Yip PSF, Robinson J. A Public Health, Whole-of-Government Approach to National Suicide Prevention Strategies. *Crisis* 2023; 44(2): 85-92.

[6] World Health Organization. Preventing Suicide: a Global Imperative. World Health Organization: Geneva, Switzerland. 2014.

[7] Rezaeian M. A Critical Look at the World Health Organization Report for Suicide Prevention. *JRUMS* 2018; 16 (12): 1169-74.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1402.22.11.1.5]
[DOI: 10.61186/jrums.22.11.1131]